

نتایج درمان آمبليوپي در بیمارستان امام خمیني کرمانشاه (۱۳۷۷-۷۹)

دکتر فریبا شیخی*؛ دکتر محمد رضا انصاری*؛ دکتر جلیل امیدیان**؛ دکتر فرید دانشگر*؛

دکتر ابراهيم قادری***

چکیده

سابقه و هدف: شایع ترین علت کاهاش دید یک طرفه در بچه ها آمبليوپي است که شیوعی بین ۱تا ۴ درصد در کودکان پیش از دبستان دارد و در صورت عدم درمان مناسب باعث کاهاش بینایی دائمی خواهد شد، ولی درمان به موقع و مؤثر از عوارض شدید جلوگیری خواهد کرد. در این مطالعه نتایج درمانی آمبليوپي در بیماران درمان شده در بیمارستان امام خمیني کرمانشاه طی سال های ۱۳۷۷-۷۹ بررسی شده است.

مواد و روش ها: این مطالعه به روش توصیفی و به صورت مداخله ای از نوع قبل و بعد انجام شد که در آن ۵۶ بیمار (۸۶ چشم) با دید کمتر از ۹/۱۰ و تشخیص آمبليوپي مراجعت کننده به کلینیک اپتومتری بیمارستان امام خمیني و به صورت در دسترس انتخاب شدند و مورد مطالعه قرار گرفتند. در این پژوهش از افتالموسکوب، فیلترویزوسکوب، Dial آستیگمات، پریزم Madoxwing، چارت استلن، آزمون تیتموس و دفترچه ایشی ها را برای معاینات چشمی استفاده شد. تشخیص و درمان آمبليوپي توسط اپتومتریست و چشم پزشک صورت گرفت. نوع درمان شامل تمرینات چشمی، Bleaching، بستن چشم و در مواردی penalization بود.

یافته ها: ۵/۵۸ درصد (۴۸ چشم) از چشم ها آمبليوپي رفراكتیو، ۹/۱۰ درصد (۹ چشم) نوع استرایسمیک، ۳/۷ درصد (عچشم) دپریویشن و بقیه موارد به نوع مختلط مبتلا بودند. میزان تفاوت استریوپسیس بعد از درمان نسبت به قبل از درمان $253/9 \pm 329/0$ نانوی در آزمون تیتموس محاسبه گردید. میانگین حدت بینایی قبل از درمان ۲۰/۶۰ و بعد از درمان ۲۰/۳۰ بود.

بحث: درمان آمبليوپي حتی در سنین دبستان نیز می تواند نتایج خوبی داشته باشد. هرچند در مورد میزان بهبودی و اینکه چه مقداری از اختلال بینایی قابل تصحیح است، بحث هایی وجود دارد. در مطالعه ما با توجه به تغیرات دید قبل و بعد از درمان، مشاهده شد که تیزبینی چشم های تنبل بعد از درمان نسبت به قبل از درمان به صورت اصلاح شده، حدود ۳ خط در چارت استلن بهبود داشته اند. میزان بهبود بینایی در مطالعات دیگر نیز متفاوت گزارش شده است.

کلید واژه ها: آمبليوپي، آمبليوپراپي، تیزبینی

« دریافت: ۱۴/۹/۱ پذیرش: ۱۳/۲/۲۳ »

* متخصص چشم پزشکی و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

** فوق تخصص استرایسم و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

*** پزشک عمومی

**** عهده دار مکاتبات: آدرس: کرمانشاه، بیمارستان امام خمیني، بخش چشم پزشکی، تلفن: ۰۸۳۱-۷۷۷۶۰۴۴

مقدمه

کودکان مبتلا به آمبليوپي، بدون درمان بهبودی حاصل نخواهد شد. حدت بینایي در اين بيماران با درمان حدود ۴۰ تا ۹۵ درصد بهبود خواهد يافت، ولی موفقیت در درمان و نتایجه آن به درمان زودرس و دقیق وابسته است (۱۴ و ۱۵). درمان آمبليوپي شامل سه مرحله کلی رفع موانع احتمالي برای دید از قبيل کاتاراكت، بروطفر کردن عيوب انكساري و استفاده از چشم ضعيفتر است. سرعت پيشرفت تنبلي چشم در زمان شيرخوارگي بيشتر است و چنانچه در اين سن تشخيص داده شود و تحت درمان قرار گيرد، نتيجه سريع تر و مطلوب تر به دست خواهد آمد (۶).

با توجه به اين كه تنبلي چشم عارضه‌اي نسبتاً شایع است و در صورت عدم توجه و درمان مناسب باعث تقاضص جبران‌ناپذير چشمی می‌شود (۶) و تأثير درمان بر بینایي فرد در کشور ما کاملاً مورد بررسی قرار نگرفته است، در اين مطالعه به بررسی ميزان تأثير آمبليوتراپي در بيماران مبتلا به تنبلي چشم مراجعه کننده به درمانگاه اپтомتری بيمارستان امام خمينی در طول سال‌های ۷۹-۱۳۷۷ پرداخته شد.

مواد و روش‌ها

نوع مطالعه توصيفي بود و جمع‌آوري اطلاعات قبل و بعد از درمان انجام شد. جامعه مورد مطالعه شامل کودکانی بود که طی سال‌های ۷۹-۱۳۷۷ برای درمان کاهش بینایي با دید کمتر از ۹/۱۰ و تشخيص آمبليوپي به درمانگاه اپтомتری بيمارستان امام خمينی کرمانشاه مراجعه کرده و دارای پرونده کامل بودند که به صورت در دسترس انتخاب شدند.

آمبليوپي نوعی بيماری است که در آن تيزبیني (Visual acuity) يك يا هر دو چشم بدون وجود ناهنجاری‌های ارگانیک و ساختمنی چشم کاهش می‌يابد (۱) و در بيشتر موارد يك چشم را درگير می‌كنند. تنبلي چشم به وسیله يك تجربه بینایي غيرطبیعی در ابتدای زندگی ایجاد می‌شود که عوامل ایجادکننده آن شامل انحراف چشم، خطای انكساري تصحيح‌نشده یا اختلالات ديگري است که کیفیت تصاویر منتقل شده از چشم به معز را کاهش می‌دهند (مانند کاراكت) (۲-۵). اين بيماری در ابتدا يك نقص دید مرکзи است و محدوده بینایي محیطی تقریباً همیشه طبیعی باقی می‌ماند (۶).

شیوع آمبليوپي بین ۱ تا ۴ درصد در کودکان پیش ازدبستان است (۷ و ۸). در آمریکای شمالی شیوع آن ۴-۲ درصد بوده و شایع‌ترین علت کاهش دید يک طرفه در بچه‌ها است (۶ و ۹). در ايران نیز شیوع آن حدود ۲ تا ۵ درصد است و حتی در يك پژوهش در کرمانشاه شیوع آمبليوپي در دانش‌آموزان راهنمایی ۱۲ درصد گزارش شده است (۱۰). شایع‌ترین علت آمبليوپي يک طرفه استرابیسم است که به شکل ایزوتروپي می‌باشد که شدت آن به ميزان انحراف بستگی ندارد. انواع ديگر آن شامل آمبليوپي آنيزومتروپيك، هیپرومتروپيك، میوپيك، آستیگماتي و آمبليوپي نوع محرومیت می‌باشد (۱۱).

عدم درمان آمبليوپي باعث اختلال در یادگيري در کودکی و عدم ایجاد اعتماد به نفس در بزرگ‌سالی شده، و به عنوان يك عامل خطر برای کوری محسوب می‌شود (۱۲ و ۱۳). مطالعات کوهررت نشان داده‌اند که در بینایي

این‌که در طول یک سال درمان، افزایش V/A مشاهده نشد، درمان پایان یافته تلقی می‌گردید. در کودکانی که نیاز به درمان نگهدارنده داشتند، درمان PTP به مدت ۴ ساعت به صورت یک روز در میان انجام می‌شد. یافته‌ها و داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی ارایه شدند.

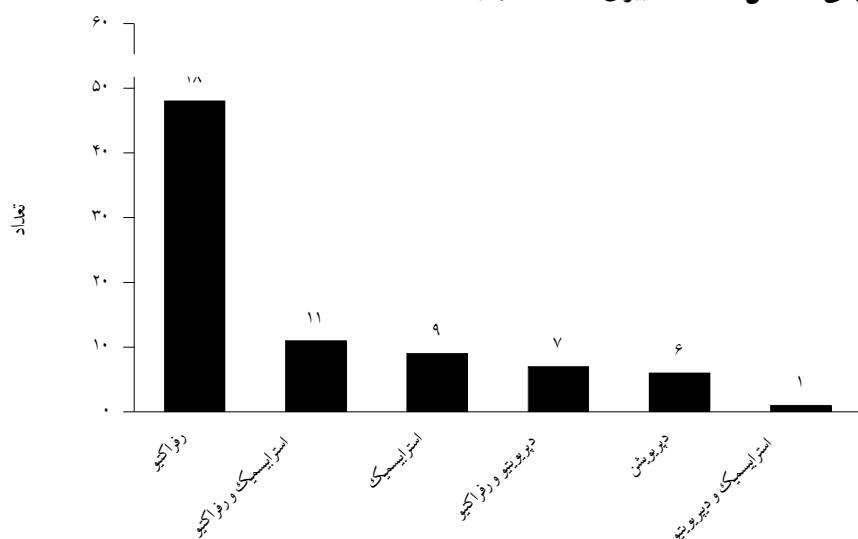
یافته‌ها

۵۴ درصد (۳۰ نفر) از افراد مورد مطالعه پسر و ۴۶ درصد (۲۶ نفر) دختر بودند. سن نمونه‌ها 28 ± 5.2 سال بود. ۹۰ درصد (۵۰ نفر) این بیماران بعد از سن ورود به مدرسه مراجعت کرده بودند. میزان پی‌گیری بیماران 45 ± 6.1 ماه بود.

در این پژوهش شایع‌ترین نوع آمبليوپي رفراکتیو (۵۸/۵٪) بود (نمودار ۱). نتایج دید تصحیح‌شده قبل از درمان به این صورت بود که در ۳/۷ درصد (۶ چشم) FC در حد ۱ تا ۵ متر، در ۹۵/۲۱ درصد (۱۸ چشم) دید بین ۲۰/۲۰ و ۲۰/۲۰، در ۹۵/۲۱ درصد (۱۸ چشم) دید بین ۲۰/۸۰ و ۲۰/۶۰، در ۳/۱۸ درصد (۱۵ چشم) دید بین

۵۶ بیمار شامل ۸۲ چشم مبتلا به آمبليوپي به صورت در دسترس انتخاب و بررسی شدند. در این پژوهش از افتالموسکوب برای دیدن ته چشم و کدورت‌های مسیر بینایی، فیلتروبیزوسکوب برای تعیین میزان فیکساسیون، Dial آستیگمات‌متر برای تعیین میزان آستیگماتیسم و وجود کراتوکونوس، پریزم بار برای اندازه‌گیری انحراف، Madoxwing برای اندازه‌گیری نابرابری فیکساسیون، چارت استلن برای اندازه‌گیری حدت بینایی (V/A)، آزمون تیتموس برای استریوپسیس و دید سه بعدی و از دفترچه ایشیهارا برای اندازه‌گیری میزان دید رنگ در محدوده قرمز - سبز استفاده شد.

نوع درمان انجام‌شده بسته به فرد بیمار شامل: تمرینات چشمی (Visual training=Vt)، Bleaching، (Part time patching) (PTP) = full time patching =FTP و در مواردی penalization بود. زمان ملاقات‌های بعدی بیمار با توجه به سن و شدت آمبليوپي و مرحله درمان متفاوت بود و در صورتی که V/A به ۲۰/۲۰ می‌رسید و در سه ملاقات متوالی (حداقل ۶ ماه) تغییری نداشت و یا

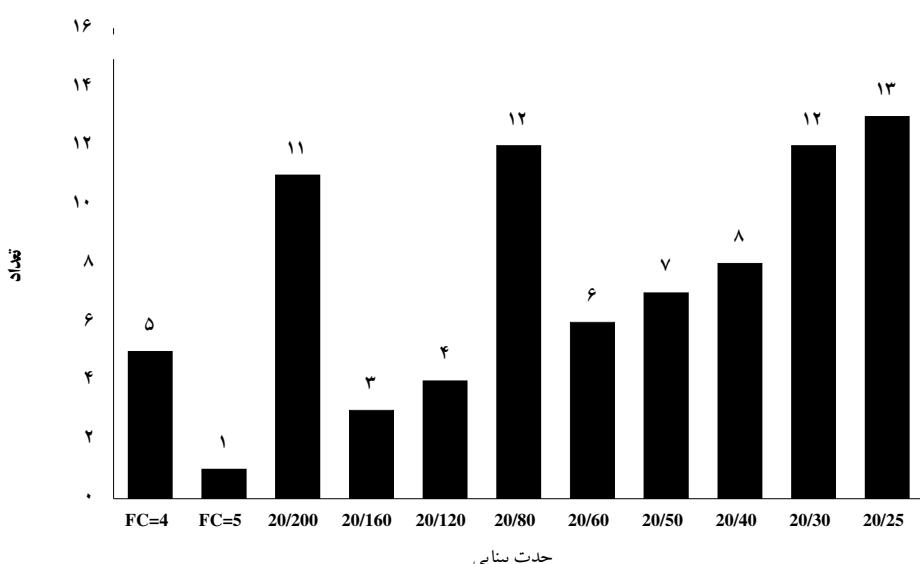

نمودار ۱- توزیع فراوانی انواع آمبليوپي در بیماران مبتلا به آمبليوپي مراجعت کننده به بیمارستان امام خمینی کرمانشاه (۱۳۷۷-۷۹)

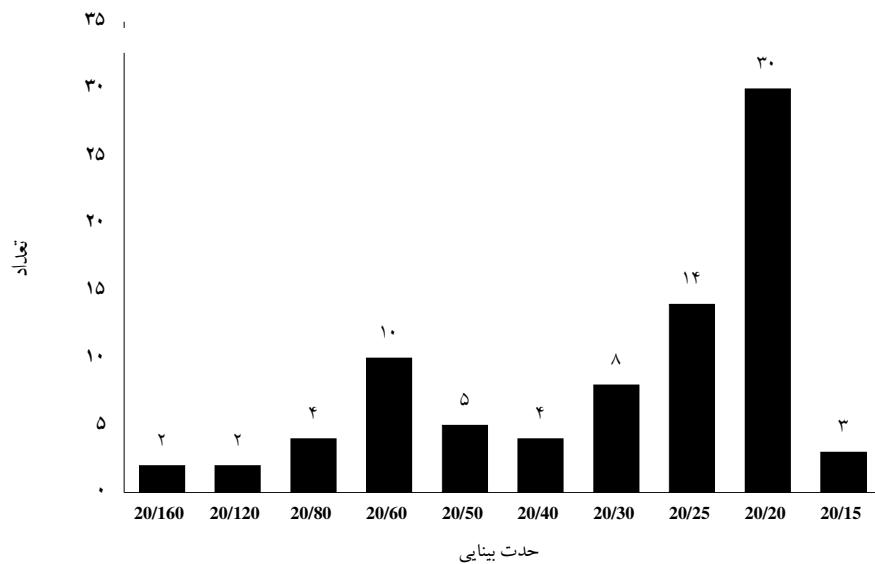
برای درمان در ۵/۶۲ درصد (۳۵ چشم) از تمرینات چشمی و پوشاندن چشم در کل طول روز (FTP و VT)، در ۱/۱۶ درصد (۹ چشم) از تمرینات چشمی و پوشاندن چشم در قسمتی از روز (PTP و VT)، در ۶/۳ درصد (۲ چشم) فقط تمرینات چشمی، در ۱/۷ درصد (۴ چشم) از پوشاندن چشم در کل طول روز، و در ۷/۱۰ درصد (۶ چشم) از پوشاندن چشم در قسمتی از روز استفاده شد. نتایج در مورد توزیع تفاوت استریوپسیس به این صورت بود که ۷۰ درصد بیماران کمتر از ۴۰۰ ثانیه در آزمون تیتموس، ۵۰ درصد بیماران کمتر از ۲۴۰ ثانیه در آزمون تیتموس و ۲۵ درصد بیماران کمتر از ۸۰ ثانیه در آزمون تیتموس بجهود استریوپسیس داشتند. در ۹/۲۳ درصد (۲۷ چشم) دید اصلاح شده بعد از درمان زیر ۲۰/۴۰، در ۸/۲۶ درصد (۲۲ چشم) بین ۲۰/۳۰ و ۲۰/۲۵ و در ۳/۴۰ درصد (۳۳ چشم) دید بین ۲۰/۲۰ و ۲۰/۱۵ بود (نمودار۳). تفاوت استریوپسیس بعد از درمان نسبت به قبل از درمان

۲۰/۵۰ و ۲۰/۴۰ و در ۵/۳۰ درصد (۲۵ چشم) بالای ۲۰/۳۰ بود (نمودار ۲). در ۵۰ درصد موارد (۴۱ چشم) دید اصلاح شده قبل از درمان زیر ۲۰/۶۰ و در ۵۰ درصد موارد بالای ۲۰/۵۰ بود. ۸۶ درصد (۷۱ چشم) از بیماران دید توسط ماکولا (Fixation Central) و ۱۴ درصد (۱۱ چشم) دید توسط منطقه خارج از ماکولا (Fixation Eccentric) داشتند.

۳/۷۹ درصد (۶۵ چشم) نقطه نزدیک تقارب (Nearpoint conversion) طبیعی داشتند. در ۵/۴۴ درصد (۲۵ نفر) از بیماران کاور تست نرمال بود. ۵/۱۲ درصد (۷ نفر) ایزوفوریا، ۶/۲۸ درصد (۱۶ نفر) ایزوتروپیا، ۴/۵ درصد (۳ نفر) اگزوفوریا، ۴/۵ درصد (۳ نفر) اگزوتروپیا، ۱/۸ درصد (۱ نفر) آلتنت ایزوتروپیا و ۱/۱ درصد (۱ نفر) ایترمینت ایزوتروپیا داشتند. ۹ درصد (۷ چشم) میوپ و ۹۱ درصد (۷۵ چشم) هایپرولپ بودند و در ۸۷ درصد (۷۱ چشم) آستیگماتیسم وجود داشت.

نمودار۲- توزیع فراوانی حدت بینایی با تصحیح، قبل از درمان در بیماران مبتلا به آمبیلوپی مراجعه کننده به بیمارستان امام خمینی

نمودار ۳- توزیع فراوانی حدت بینایی همراه با تصحیح، بعد از درمان در بیماران مبتلا به آمبیلیوپی مراجعه کننده به بیمارستان امام خمینی کرمانشاه (۱۳۷۷-۷۹)

بینایی در حد یک خط استلن را گزارش کرده بودند ، بالاتر است(۱۸). بهبود بینایی احتمالاً با حدت بینایی قبل از درمان رابطه دارد؛ زیرا در مطالعه Clarke و همکاران افرادی که حدت بینایی متوسط داشتند(۶/۱۸ تا ۶/۳۶)،

نسبت به افرادی که ضعف بینایی خفیف داشتند، در انتهای درمان دارای دید بهتری بودند (۱۸). در مطالعه Newman و همکاران نیز تشخیص و درمان قبل از دستان باعث بهبود بینایی واضح شده بود (۱۹).

در مطالعه حاضر قبل از درمان ۳/۴۰ درصد (۳۳ چشم) و بعد از درمان ۱/۷۲ درصد (۵۹ چشم) دید مساوی یا بهتر از ۲۰/۴۰ داشتند. قبل از درمان ۲/۵۱ درصد و بعد از درمان ۸/۲۱ درصد دید مساوی یا بدتر از ۲۰/۶۰ داشتند. این نتیجه با مطالعات مشابه قابل مقایسه است. در یک مطالعه دید بهتر از ۲۰/۳۰ بعد از درمان در ۷۵ درصد چشمها مشاهده شد (۲۰). در پژوهش دیگری نیز که تأثیرات روش‌های درمانی آمبیلیوپی رفراکتیو در آن

$253/90 \pm 329/0.9$ ثانیه در آزمون تیتموس و میانگین حدت بینایی قبل از درمان ۲۰/۶۰ و بعد از درمان ۲۰/۳۰ و تفاوت این دو حدود ۲/۹۷ خط استلن بود.

بحث

آمبیلیوپی یک بیماری قابل پیشگیری و درمان می‌باشد که تشخیص زودرس و رفع عامل زمینه‌ای دو محور عمده در مبارزه با این بیماری است (۶، ۱۶ و ۱۷)، هرچند در مورد میزان بهبودی و اینکه چه مقداری از اختلال بینایی قابل تصحیح است ، بحث‌هایی وجود دارد. در مطالعه ما با توجه به تغییرات دید قبل و بعد از درمان ، مشاهده شد که تیز بینی چشم‌های تبل بعد از درمان نسبت به قبل از درمان به صورت اصلاح شده ، حدود ۳ خط در چارت استلن بهبود داشته‌اند. میزان بهبود بینایی در مطالعات دیگر متفاوت گزارش شده است. در این مطالعه بهبود بینایی نسبت به مطالعه Clarke و همکاران که بهبود

در مطالعه‌ای این محدوده سنی در آلمان بالاتر از انگلستان بود (۲۵) و در مطالعه دیگری نشان داده شد که موفقیت در درمان آمبليوپي آنيزومتروپيك و استرابيسميك حتی بعد از هفت سالگی نیز می‌تواند موفقیت‌آمیز باشد (۲۶).

نتیجه گیری

با توجه به نتایج این پژوهش می‌توان گفت که لازم است کودکان در سنین قبل از دبستان و دبستان از نظر وجود تبلی چشم و ناهنجاری‌های دیگر چشمی مورد معاينه و سریعاً تحت درمان قرار گیرند. ترجیحاً غربالگری برای تشخیص موارد آمبليوپي باید قبل از دبستان انجام شود، البته احتمالاً در کشور ما در سن دبستان هم تشخیص و درمان موثر خواهد بود، ولی پیشنهاد می‌گردد برای تأیید یا رد این مسأله پژوهش‌هایی به صورت چندمرکزی انجام گردد.

بررسی شده بود، نتایج حاکی از یک افزایش ۲ خطی در تیزیبنی در چارت اسنلن و یک افزایش ۲۰ ثانیه‌ای آرک استریوپسیس بود (۲۱).

در این پژوهش ۹۰ درصد بیماران بعد از ورود به مدرسه مراجعه کرده بودند که علت آن غربالگری کودکان دبستانی و نیز شناسایی عالیم در هنگام درس خواندن بود. در تعدادی از مطالعات افرادی که غربالگری قبل از دبستان داشتند، در پی‌گیری دید بهتری پیدا کرده بودند (۲۲ و ۲۳). توجه به اینکه سن کمتر هنگام شروع درمان پیش‌آگهی را بهتر می‌کند، نشان‌دهنده اهمیت غربالگری کودکان در سنین قبل از مدرسه است. در مطالعه Simons ذکر گردیده که سن کمتر از ۳ سال می‌تواند پیشگویی کننده نتیجه خوب درمان باشد (۲۴) و در سن بالاتر موفقیت درمان متفاوت است. این تفاوت و محدودیت سنی برای درمان آمبليوپي حتی در کشورهای مختلف نیز متفاوت است و به نوع آمبليوپي بستگی دارد.

Abstract:

Amblyopia Therapy in Imam Khomeini Hospital of Kermanshah

Sheikhi, F.¹; Ansari, M.R.¹; Omidian, J.²; Daneshgar, F.¹; Ghaderi, E.³

1. Assistant Professor in Ophthalmology, Kermanshah University of Medical Sciences.

2. Assistant Professor in Strabismus, Kermanshah University of Medical Sciences.

3. General Physician.

Introduction: Amblyopia is reduced vision in an eye that has not received adequate use during early childhood. The most common cause of unilateral visual loss in children is amblyopia with prevalence rate of 1-4 percent in pre-school children. However, effective treatments may prevent intensive complication. This study was done to assess the treatment effects of amplyopia patients who have referred to Imam Khomeini Hospital of Kermanshah during 1998 to 2000.

Materials & Methods: This study was a descriptive interventional before and after assessment. 56 amblyopia-diagnosed patients (86 eyes) with visual acuity less than 9 out of 10 referred to clinic of optometry were selected. In this research tools such as: ophthalmoscope, filter visioscope, dial astigmatic, prism bar, madoxwing, Snellen chart, titmus test and ischihara chart were used for diagnosis. Ophthalmologist performed amblyopia diagnosis and optometrist carried out treatment. Treatments included visual training, bleaching, part time patching, and full time patching and in some cases penalization carried out and descriptive & inferential statistics were used to analyze the data.

Results: There were 58.5 percent refractive amblyopia, 10.9 percent strabismic, 7.3 percent deprivative and the rest were involved by mixed problems.

The difference rate of steriopsis between after cure and before cure was 329.09 ± 253.90 seconds figured by titmus stereo test. The average of visual acuity before and after treatment was 20/60 and 20/30 respectively.

Conclusion: The results of this study showed that the considerable improvement was observed in amblyopia eyes with increased vision acuity about 3 lines in Snellen chart after curing the patients. We can conclude that treatment and curing of amblyopia may have good results. The earlier the treatment, the better the opportunity to reverse the vision loss. If not treated early enough, an amblyopic eye may never develop good vision and may even become functionally blind.

Key Words: Amblyopia, Amblyotherapy, Visual Acuity.

منابع

1. Lambert SR, Booth RG. Pediatric ophthalmology and strabismus. Philadelphia: American academy of ophthalmology; 1998-99, PP. 45-53
2. Hubel DH, Wiesel TN. The period of susceptibility to the physiological effects of unilateral eye closure in kittens. *J Physiol* 1971; 218(1):419-36
3. Barnes G, Hess R, Dumoulin S, Achtman R, Pike G. The cortical deficit in human's strabismic amblyopia. *J Physiol* 2001; 533(pt 1):281-97
4. Von Noorden GK, Campose EC. Binocular vision and ocular motility. 6th ed. St Louis, MO: Mosby; 2001, PP. 457-478.
5. Reeves B. Taxonomy and epidemiology of ambliopia: In: Moseley M, Fielder A, editors. Amblyopia: a multidisciplinary approach. Oxford: Butterworth Heinemann; 2002, PP. 68-80
6. Douglas RF. Special subjects of pediatric interest: In: Vaughan DG, editor. General ophthalmology. 15th ed. Stanford: Appleton & Lange; 1999, PP. 330-338
7. Nelson H, Nygren P, Huffman L, Wheeler D, Hamilton A. Screening for visual impairment in children younger than Age 5 years. *Annal Family Med* 2004; 193(2): 263-266
8. Simons K. Amblyopia characterization, treatment, and prophylaxis. *Surv Ophthalmol* 2005; 50(2):123-66
9. Attebo K, Mitchell P, Cumming R, Smith W, Jolly N, Sparkes R. Prevalence and causes of amblyopia in an adult population. *Ophthalmol* 1998; 105(1):154-9
10. رضایی علیرضا، رحیمی حسین. تعیین شیوع و بررسی علل آمبليوپي در دانشآموزان مدارس راهنمایی کرمانشاه. پایان نامه دکتری دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، سال ۱۳۷۴.
11. Holmes JM, Beck RW, Repka MX, Leske DA, Kraker RT, Blair RC, et al. The amblyopia treatment study visual acuity testing protocol. *Arch Ophthalmol* 2001; 119: 1345-53.
12. Calonge N. Screening for visual impairment in children younger than age 5 years: recommendation statement. *Annal Family Med* 2004; 2:263-266
13. Packwood EA, Cruz OA, Rychwalski PJ, Keech RV. The psychosocial effects of amblyopia study. *JAPOS* 1999; 3:15-17
14. Eustis HS, Chamberlain D. Treatment for amblyopia: results using occlusive contact lens. *J Pediatr Ophthalmol* 1996; 33:319-22

15. Preslan MW, Novak A. Baltimore vision screening project: phase 2. Ophthalmol 1998; 105:150-53
16. Pediatric Eye Disease Investigator Group. A randomized controlled trial of atropine vs patching for treatment of moderate amblyopia in children. Arch Ophthalmol 2003; 121(5):603-11
17. Garey L, Blakemore C, Durand FV. Visual deprivation in monkeys. Prog Brain Res 1979; 51: 445-56
18. Clarke MP, Wright CM, Hrisos S, Anderson JD, Henderson J, Richardson SR. Randomized controlled trial of treatment of unilateral visual impairment detected at preschool vision screening. BMJ 2003; 327(7429) :1251.
19. Newman DK, Hitchcock A, McCarthy H, Keast Butler J, Moor AT. Preschool vision screening. Br J Ophthalmol 1996; 80(12):1077-82
20. Pediatric Eye Disease Investigator Group. The course of moderate amblyopia treated with atropine in children. Am J Ophthalmol 2003; 136(4):630-9
21. Krumholtz L, Fitzgerald D. Efficacy of treatment modalities in refractive amblyopia. J Am Optom Assoc 1999; 70(6):399-404
22. Williams C, Northstone K, Harrad RA, Sparrow JM, Harvey I. Amblyopia treatment outcomes after preschool screening. Br J Ophthalmol 2003; 87(8):988-93
23. Lennerstrand G, Rydberg A. Results of treatment of amblyopia with a screening program for early detection. Acta Ophthalmol Scand Suppl 1996; 219: 42-5
24. Simons K. Amblyopia characterization, treatment and prophylaxis. Surv Phthahmol 2005; 50(2):123-66
25. Fleck BW. Amblyopia therapy. Br J Ophthalmol 2003; 87(3): 255-256
26. Mintz Hittner HA, Fernandez KM. Successful amblyopia therapy initiated after age 7 years. Arch Ophthalmol 2000; 118(11):1535-41